

ادبیات، فنون، معرک، و جبره،
و تاریخ و تجارت و زراعت و صنایع
و معارف و امور نافه و اکادمی فقراندن
محتصو جریده. هر نوع خصوصاً
ایچون غرتله لکمدیری طاهر که ما امت اولور

ارتقا

Bureaux: 40, rue de la Sublime Porte,
(Imprimerie Tahir bey) Stamboul.

(ارتقا) نك، تابلو و طاهره
ایچون بر سنه لک اوله سی ۳۳
غروتدر بوسته بوی مفیولدر.
صحنای باطله ربان ۱۵۰۰ آچیندر. هر ان فم
موتان یاره یلدر. مرکزی باب عالی
حاحسنده «معلومات» ادومخاناسیدر

Journal illustré IRTIKA

نسخه سی: ۲۰ پاره در

شمیلیک جمعه کونلری نشر اولور

نسخه سی: ۲۰ پاره در

دها قالدیرمیش! قواعد ادبی من میسانده
بر تضمین وارد که بر شاعر دیگر بر شاعر
یت و مصرعانی کندی یت و مصرعانه
علاوه اتمی دیکدر. انان شعر ناظمی
متعارف ایسه ذکر اسم حاجت یوقدر،
متعارف دکل ایسه ذکر ایتک و یا بشقه
بر صورت علاوه اولسان یت و مصرعک
کندی مالی اولدیفنی اکلامتی لازمدر والا
سرت عدا اولور. ایسته تضمین یوقدر دره
بوندن عبارتدر. بر غرت بر اثری تضمین
ایده من. تنظیم نژده اولماز. برده بز
مطبوعات عتایه میدانده کرمک ایچون
نقولتو غمزده بر ادبیات کتبی، نه اوکترده
بر معلم ادب بولدور مق مجبوریتده دکلز.
انی احتیاجی، احتیاج اشدی اولاندر
دوشونسونلر.

اسلافدن برنک سرت ایچون وضع
ایندیکی قاعده شرع بلاغت حقتده فکر
سقیانه شارلا تانلق ولوله لری ارمسنده
شویله جه، خوشجه تصحیح ایدلشدر.
برده مقاله سابقه مزده مندرج شو
فقره بی وضع افکار قارئین کرام ایدرز:

«اوت بزم نقل آثارده بولشمز اکثریتله
شعرنامه میدان مطبوعده حکم سورن هذیان
افکاری عرض ایدرک جلب نگاه دته ساعی
اولق فکرشده خادم اولور.»
انسان بر مخلوق متفکر اولق حیثیتله
هر کوردیکی شیخ بردس عبرت اولورق
استعمال ایدر و ایتلدر.

اوقدر تطویل کلامه حاجت کومکیزین
بز بالکر نقل آثاردن بوفانده عظیمه بی
تعقیب ایتدیکمیزی در میان ایتسه نده جه ککر
قائیر؟ منسوب اولدیفنی ملت و حکومت
ایچون تأمین منافندن عبارت بر نقطه بطوغرو
اقوب کیدن آمال و مساعیه تعریض ایتک
الکرده میدر؟ بز عیصنلر، توفیق
فکرترلر، ع نادرلردن اولسون حیایه دعوت
ایدیور سکر.

بز اول امرده سوزمزی «اکثریتله» ایله
تقید انش اولدیفمزدن کرک «تدقیقات
ادبی» به، کرک محریته و کرک بوسطر -
لرده کی مطالعانه اولان تعرضاتکر بیچاره،
مناسبتسوزدر.

یادور اکرم حضرت جهانبانی مشیر مرعوم محمد طاهر پاشا

آتاردن صرف نظر «تضمین» ی اولسون
کورمه کی می؟ «بولنده کی افاده مزی تقلدن
سکره تر قینک ایراد ایدیکی مطالعات آتیه
دخی خیره سمرلک نامنه کوریه جک مثالردند:
«کدام ناطق را بجمع کمر...» دکل؟ تضمین نه
اولدیفنی اوکرمک ایچون ناچی سرحومک اصطلا.
حات ادبیته سر اجعت ایدیکر! یاخود جلالک
افندی به صورتیکر. باقم تضمین بر شاعرک
شعری جالمقی دیکدر، بوقسه سزک هیچ
بیلدیکر بشقه بر شیمیدر؟ بر غرتلک بر شاعر
ویانتری تضمین ایلمی دیگر جریده دن آلدی
شعرک و یاخود نرک اوزرینه فلان غزته کور.
لشدر تمبیرینی وضع ایله اکادار بیان افکار ایتسی
دیکدر. اکادیکمزی معلم و یاخود محررافندی؟
نه بی اکلا به جفز؟ سز هم بویه آلوده
جهالت لئردی سویلیور هم بوالکیرله
عالم مطبوعانه کیرمه کر «اه اعتراض ایدلره
کوجنیور سکرز». ان کس که نداندوندا ندکه
نداند جاهل مرکبت.

کچیکی مقاله مزده بر شاعرک شعری بنه سمک
سرت، ناطمنک اسمنی اعلان ایدرک املق
نقل دیوب توضیح مقال قیلندن «تضمین» دن ده
بحث ایتشدک. مکر بیلمه به رلک بر جهالت قیانی

ترقی بر قاج شعری نقل اتمه مزده سرت
معنائی ویردکدن سکر کندیسنه خاص
افکار نادرده دن اولورق خیال اوزرینه بنای
محاکنه جالیشور: ارتقا لک نشرندن بی خبر
بر شاعر فرض ایدییور، سکره ارتقایه
اوشاعرک بر شعری درج ایدیریور، ده
سکره شاعره غزته بی کوسرتوب حیرتله
مزوج بر صدای شکایتله: «آریمی زهدن
چالیدیکر؟» دیدیریور و شاعرک جواب
فریسنه استاد ایدرک زعمنجه «آنا ریزی
نهدن چالیدیکر؟» دیکه حق صریح قزاقش
اولیور. حقیقت ایله ارده سی پک اوزاق
عادتا ابعاد لایقانه کی مسافات عظیمه ایله
آچیلش اولان خیالک بودرجه قباری ده
هیچ خوشه کیتمز دکل؟ یا شاعر عکسی
بر جواب و بر رایسه مثلاً اترینک غزته به کیرمش
اولسندن اظهار نمونیت ایدرسه ترقی
استادکاه بوله به درق اشاعی طوغری و حاجمی؟
ذاتاً حاجتده بوقیا!
تصادفات غریبه دن اولورق (نقل -
سرت) بختده: «بویه امضاسی بختده

عاجیب نشریات

ترقی رساله سی

«من - هنر آسمانی کوم اواز ریسمان»
ترقی رساله سی اولکی هفته باشلادی
هذیانته بو هفته آوازه بی اهنک و بی مال
اطفال قیلندن اولق اوزره بر بیو کتی ده
علاوه ما بشتدر. رساله مر قومه اولا کندیسنه
بر توجیه مصیبالان بیانات لکانه، طفل بی
اذعان کی تمبیرات مزی عوام پسندلکه توصیف
ایلمشدر:
«عرض حقیقت ایلدم افسانه صاندیلر»
انجق تر قینک جله مأثر فکر به سندن
اولورق معروض جوابده سرت ایلدیک مطالعات
ادعای واقعه مزی تأیید و توثیق ایلمه جک بر شکل
ویافته جیفه شدر.
(ترقی) لک وجودیله عدم وجودی
عالم مطبوعانه محسوس اولدیفنی بولنده کی
افاده مری قبول ایتزلر ایسه تشریح و تفصیل
مسئله ایله توضیح حقیقتدن کیری طور ماز.

«آیلمه طور سخن اهل حالی اکلامدن»
«جواب اتمه تصدی سؤالی اکلامدن»
یتنک ناطق اولدیفنی مالی بر شیخ کاهو
حقه اکلامدن موضوع مقال اتحد ایتک
نتیجه ده لال قلمی مستلزم بر کستاخلقدر
مؤداسنه تطبیق، موقع و حال مساعد ایسه
نهدن جائز اولماسون؟

(ترقی) بزم یازیلرمزدن نه دیتک
ایستدیکمزی اکلامه به درق خلاف جدیت،
بستون بشقه بر زمین پستیده طولاشمش،
حتی عیناً نقل ایتدیک مفساله مرک رنجی
جمله سنی جریان جوابه او بدورق ایچون
تبدیل ایش، بزمده اکلامه به جیفمز بر شکل
بی ماله صوفشدر. کمال اعتدال دمله
سویلیورز: بوکا هذیان دینزده نه دینر؟
ارتقا لک ترقی شعری نقل اتمه سندن عبارت
اولان مسئله اساساً اوقدر اوزاتمه دکلدن
بشقه، بر باقیسه کورده هفتقه لره کوله جک
بر ماهیتی حائزدر.

بودن بشقه سزه ذکر و فکر کړی
ادب و اساتذۀ ادبه حصراً (!) ایسکدن حیا
ایده دیسه لر بوندن بر معنی اکلا به بیلیر میسکر؟
شمرک هیئت اجتماعیه ارسنډمکه مرتبه سنی
تقدیر ایده بیلیر میسکر؟ تشکلات اقوامک
اسانندن خبردار میسکر؟ ترقیات مدنیه
نه به توقف ایدر هیچ اومانزه ایستدیکزی؟
منسین فن و معرفت غریبه «عشرت
بزی عو ایدور» یولسده بوندن ۱۳۰۰
پوقدر سته اقدم شرقدن قویان بر و اوایلای
انسانیتک عکس صدای حزبنی تکرار
ایدیورلر . بونده کی معنای عمیق ادراک
اقدارنده میسکر؟ نه ایچون ، نه مقصده
تسویده حائف ایدیورسکر؟ نه فکر و هویتله
عالمده کربورسکر؟ اوقدر غفلتده بولغق مست
لایمقل بولغقه توقف ایدر. وجدانیات اشیا
و حالات مقدسه دره انزه طوقوناماز.

کلامی یوغورور مایۀ تراکتله ،
بو «پارقه سنډوری» ی سز تصور ایلیکتر:
طلولار نگاهنه غنی مال استهزا ،
بوتون بزم قابالقردن ایلر استکراه ،
بزم معاشره دوشمش یازیق شوخت سیاه ،
بک اوغلی عالی ایچمه بولیور حق !
فقطه چاره — یلنسن ، یلنسن — ایلر
بوتون تراکت طبیبله خلته عرض هنر :
لوقاظه لوده ، قلوبلده یوق کی اوملورور ؟
بو «میلیو» لوده اوکا بک بویوک کایر هرئی :
فرانکک هوسیه بوجیت قیلملر بک
پراز یقینلامه غارسونره سلامه طورور !

ع نادر

پیام دورادور

برکیمه الک فمیع وروحترا
بر حقیقت ایچنده ایلکرکن ،
بر حجاب معنی عشق و هویت
یکدی افق سیاه عمرمدن .
یکدی ... اعماق روح نارنده
انکشاف ایتدی بر بهار بیاض ؛
شیمدی هرئی بزم جوارنده
بر بهار بیاض ایدر ایقاط .
بو بهاران ایچنده لکن بی ،
— برخزاندیده قوش ملالیله —
ینه بی حس و فی امل ، مغفور
ایسترم : بر ساری دیکردن
اوحساب معنی خیالیله ،
ایسترم بر پیام درادور .

سایان نسیم

نادم سردا

بوتون قادغلی یالکیز سنکه سومشدم .
سنکه ایچمه بر شمر اولوردی هر حدم .
تاهم ایدی شتون ایچنده درین
پراختیاج تالیله چیرینیکن ، الک
پوخسته روحه سرپردی زمرات سکون ؛
اوشمر حسن سخاوی به دایما مفتون
اوکون سنک بک اوقاق بر تالمیکده بولور
ایدقربن ، برامل بر غرام دورادور
بوپ تلاطم آلام ایچنده ، هب مشغوم
برافق تنک تقیده چیرینان روح .
سنک نجات حسک مطاف شعرمدی ؛
بولوردی سنده بویوک بر نصیبۀ شادی
بوتون حیاته ساری بر اشتیاق بقا ،
سوزده پیش غرامده انجالی فنا .
بوکون بوتون بو سخاوی ، بوصاف عشقمدن
بزم حیات غلیلمده یاکار قالان
صفیر تلخ ندامت ، صفیر نفرتدر
کیه شغیر شب عشقده بر لب خاسر .

فاخر

نشوه

طبعک حزنه رغماً یلیم
نه ایچون اولدی دل آزادۀ غم
اوجوشور ناله که روحده
نشودلر .. سینۀ بحر وحده
ایدیور عکس بدایع اشیا
اشک لرزانۀ چشمک ؛ کویا
ممکس قلبه بر یکمش اسرار
لون کسوف خفادن بیقمش
سطح مرات صفایه جیقمش
دون زبون غم هیران ایدی روح
باق ، بوکون نشئه ، سرور ایتدی سnoch
نورنو بر تو بهیم ، که بوکون
بی ابریز فیوض ایتدی بوتون

اکینلی : عمر عزیز

نگاه تشجیع ..

یور یوردم ، شکسته قسوت ،
مزدحم سیده سنده ، بر نفرت ،
اویوک جاده ک : مشاق حیات ،
بیگ تجلیله ، چهرۀ بشرک
چین کریشنه درین کدرک
چو کدیر بر بویه هر کون ، هر ساعت
طل حرماتی ؛ محاط ملال ،
اویله قالمشکی آه باق بردن ،
مشی نازیله ، تدریوب یورین
پایلو نکلدن نگاه شاقله
دو کیبک روحه نور شارقله
یار چالاندی کثیف اوا بر کلال .

احق

ارتقا

شاعرک نه دیمک ایستدیکنی
آکلیور میسکر ؟

آثار مشهوره

ک زلریکیز

بعضاً بر شراره کی پارلایه رق ، یانه رق ..
بعضاً دورغون بر دکز کی ماویلیکی
قویلا شهورق .. بعضاً اویور کی یاریم
قابیه رق بی ایدیسزد بر بایدن کوزلریکیز ...
کوجوک بر قیلمد آیشله ، بر قیریلایشله ،
بر حندن زیاده آجیلایشله ، دها تقلید
اولونه مار حرکتلره سریت و واضح افادۀ
مرام ایدن کوزلریکیز ... اوقدر سخاوی
و جاذبه کی کوزلریکیز که ابدیت منکشمه لری
صانلییر و اونلرک روح کبودینه صوت روح

هر لحظه تعبد ایدر . بعضاً بن سزک زمین
آلکنزی صیقه رق سوداوی بر خروش حسیات
ایله حکایه عشقی آکلانیرکن اوماوی
کوزلر ، خایر ، اوماوی کنج قیزلر ...
ممنوانه بن اونلرک بوشوخلغنده بوتون
بر تازۀ قیز کوزلکی بولورم ؛ اونلری اویوک
ایچون متبسمانه دوداقلربی اوزاتیرم ، بردن
اونلرک تکرک ، ماوی یورمکرندۀ کندیمک
شکل منعکسی کورورم : باق- دیرلر- بزی
اوقدر سوزده که دایما قلبه زده سک ...
و مستهزیه کولوشه رک قیریشیلر ...
اویوخ سزک کوزلریکیز بر معمار ...
بعضاً اویله غضب آلود انعطافلری اولورکه
قارشیلرندۀ تیتیرمه ؛ بعضاً اوقدر حایم
وسودا پرور قیشیلر که روح بوتون سعادت
کسیلیر ؛ گاه اویله درین بر اشتراق ایچنده
ساکتانه دورورلرکه : نه در- دیرم- عجیانه
دوشونوبورلر ؟

اویوخ ، بوکوزلریکیز ... آکلا-
شیلورکه ...
یا اویورکن ؛ قیورق قرال کیریکلریکیز
قوجاقلاشه رق اوماوی کنج قیزلرک اوستی
نرم و رقیق بر پوشیده بیاض ایله اورتدیک
زمان نه قدر نظر نواز بر کوزلرک قازانیرلر ؛
آرتق اونلری ، بی کورمه کوری ایچین
حریرانه تماشایه دلارم ؛ نا کاهان بلکه خار
ومذهب بر صفحۀ رؤیایه ایزمه نه رک قیلمدا-
نیرلر ... اوزمان اونلری اورؤیادن
قیصاقریم . یاواش و قیصاقچ بر سله اونلره
قیصیلدارم : بن سزه اوقدر مالکم که -
دیرم - سز اوقدر بنسکرکه بالانچی رؤیایر
دکل خائن حقیقتلر بیلۀ سزی بدن غضب
ایده من . اوقدر یالکیز بزم ، اوقدر اشترا-
کنز بنسکرکه ...

صباحین سز او یاندیکیز زمان بوتون
وجودیکیز شکستکارانه باغیشیر : او ...
بو آدم بزی هیچ سیو-بور ، بوتون کیجه
کوزلریکیزله ... سز یاری سرور ویاری
کدرله ملکنه کولومسکرکن ماوی کوزلریکیز
یوقازیدن بکا متشکرانه سلام و برلر ...
معذور کوروکز ، نه پاییم ، آلمه دکل ؛
بعضاً بر شراره کی پارلایه رق ، یانه رق ..
بعضاً دورغون بر دکز کی ماویلیکی
قویلا شهورق .. بعضاً اویور کی یاریم
قابیه رق بی سزه ایدیا ربط ایدن اوبایفین
کوزلریکیزدر ، اوماوی کوزلریکیز ...
اوقدر سخاوی و جاذبه کی کوزلریکیز که ابدیت
منکشمه لری صانلییر و اونلرک روح کبودینه
صفوت روح هر لحظه تعبد ایدر ...

ساهر

بغیر حق بزی اشتغال شخصیاتله اتهام
ایدیورسکر ؛ سز یالکیز سولیدکلرم قدر
دکلیشکر . سز بر سطر اولکی سوزیکزی ایکنچی
سطرده نقض ایده جک قدر دقتسر ایشسکر .
«تدقیقات ادبیه» دن بحث ایتدیکه ، محرردن
سوز کجیکه اولدیکیز اطوار غریبه نهن ؟
محمد جلال بک بوکون صافلامش دکلدور .
اعتراض ایده جک بر شیکیز وارسه یورکک زده
درد قالمسون ، سولیک ؛ البته جوابسز
قالمازسکر .
برده آثار منتشره یه ایده جک اعتراض
— غزته لساندن اولدیکه ، یعنی بر امضا تحتده
بولدیکه — طابع و ناسره دکل ، ژوره ، صاحب
امضایه ، صاحب اثر در . بونی دما کلامقندن
فرسخ فرسخ کربده ، اشاعیده قالمشسکر .

«ملکیت ادبیه» دن ده بحث سیوریه حق
ایمش . بیورلسون . بوکا دیه کجیز یوقدر .
یالکیز دیدکارمزی تحریف ایزمه رک نظر
دقت اوکنده بولندورمکزی اخطاره حق
و صلاحیتیز واردور .

علمی بک انفسیه : — عیناً درج ایتدیکیز
«مروت اسلامی» عنوانی اثرکزه ترقی
غزته سی طرفقندن اعتراض ایدلشدر . جواب
ویرمک باطلع ذات عالیه یه عائدور .

ادبیات

آثار منظومه

یکی بکلر

— ۳ —

لا قیردی سولیمز اصلا ؟ امان افتمد ! سز ،
سوزر سلامی الک ایچمه طور دقتله ،